

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Iskate vsako sredo
Miroslava:
in solo leto 30.—
in pol leta " 15.—
in izozemstva
in solo leto Din 30.—
Iskorati po tarifu. - Pla-
čninim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. - Ne frankirani
plačila se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vnaša
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rekopisni se ne vra-
šajo. - Plača in toži
se v Ljubljani. - Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. - Telefon
n. št. 2508. - Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Dr. I. Rosina:

Velikonočna premissljevanja.

Velika noč je praznik vere in zaupanja. Vstajenje Gospoda, zmaga življenja nad smrtjo, prebujenje narave, upi in nade na novo žetev in na nov napredek — vse to so velikonočni simboli pomladi in optimizma. Kakor začuti v njivi speče zrno v sebi kal življenja in se požene kvišku, tako pogleda vase in se premeri tudi človek in zahrepeni v daljave.

Oni, ki so se premerili in našli v sebi vero in moč, se zberejo, da gredo pogumno na novo delo in v nove boje. Oni, ki so pogledali vase in našli praznoto, se zlomijo. Največ samomorov je spomladi. Toda tudi največ in najdrznejših načrtov je sedaj in utrip življenja je podvojen.

Velika noč je čas načrtov in programov, čas volje in samozaupanja; — čas vere vase.

Ta vera vase manjka celi Evropi. In kjer ni vere in samozaupanja, ni smelih načrtov, ni pripravljenosti za žrtve, ni pogona in ni optimizma. Vse to ali vsaj veliko večino tega je pogoltnila vojna. Od tedaj naprej je Evropa v krizi, iščoč mrzlično novih poti k novim idealom.

Preje so ljudje verovali v ideale, ki jih je postavila Evropi francoska revolucija in za katere je teklo morje krvi. Liberté, fraternité, egalité (svoboda, bratstvo, enakost) so bile parole, ki so vžigale mlada srca in radi katerih so tisoči smehljaje hodili v ječe. Verovali so, da so ideje to, kar vodi ljudi, in ideal demokracije je ljudem pričaral bližnjo državo bodočnosti kot državo reda, lepote in socialne harmonije. Zaupali so, da obstoja absolutna pravičnost, kateri se človeštvo s celo to zgradbo zakonov in moralnih predpisov, ki urejajo družbo in njene medsebojne odnose, približuje in da jo bo doseglo.

Sedaj je vse to za ogromno večino Evrope iluzija. Prazne sanje, ki so zbežale, ko se je razkrila kruta realnost in je skozi leta vsa svobodna in poveljevana človeška osebnost bila enakovredna kosu komisa sestradanemu vojaku. Kaj naj bo še novega in hrepenenja vrednega frontniku, ki je videl leteti okoli sebe črepinje in črevesa ubitih in se je moral smehljati? En sam tak trpek smehljaj pa mu je vzel za vedno vso vero vase in v človeštvo, v ideale humanosti in človekoljublja. Srce je okamenelo. Elastika čustev se je prenategnila. Izbubila je prožnost in ne more več v prejšnje meje.

Od tedaj dalje ne verjamejo več besedam o pravičnosti, ne o veri, ne o ljubezni, ne o pacifizmu. Prejšnje teme so izčrpane. Ogromna masa ljudi, ki se je prej mirno odpovedavala užitkom, da je maloizbranim omogočala udobno življenje razkošja, hoče sedaj sama — »živeti«. Vse drugo so flavze in zavaravanja.

Še pri nas je »politišč« človek milejša beseda za prefriganega zvitorepnika.

Amerika ima svojo vero v Forda in fordizem. V njem je moralno uzadovoljena in on

ji pomeni socialni princip, enakomeren komunističnemu. Rusija ima »pjetiletko« (petletnico) in vero v nov socialni red, ki ga sleduje z brez dvoma veliko inteligenco in še z večjim pogumom. Anglija ima britski imperij in — svet zase —: »Kraljuje nad vodami«.

Evropa, razkosana med zaščitnimi carinskimi mejami kakor razdrobljen kristal, v gospodarski odvisnosti od mogočnega ameriškega kontinenta, z umetno stvorjenimi in umetno vzdrževanimi industrijskimi centri, se zviija v gospodarski in moralni krizi, iščoč novih poti in novih idej. Cel Pariz odmeva tega iskanja.

Mi smo mladi.

Mi smo med Evropo in Orientom, na križpotju zapadnoevropske germanskoromanske in islamskoazijske kulture.

Tu se spomnim besed, ki jih je izrekel o nas veliki Tagore, ko je obiskal Beograd: »Vi ste še mladi. Tam, v Evropi je vse že izdelano, o vsem se je že premišljevalo, za vse se je našlo že končno formo in izraz. Tu je še vse bujno, neizdelano, vse je še problem. Vi imate možnost stvoriti kulturo, ki bo enakovredna zapadni in jo bo še morda nadkrilila.«

Kljub temu, da je to bilo izrečeno s trudno besedo in trudnim pogledom starca-modrijana, vendar nam večjega poklona ni mogel nihče storiti.

Ali se skriva v Meštovičevih delih genij novovstvarjajoče kulture jugovzhoda, ali pa vstaja v starem balkanskem viteštvu novo gospodarstvo, ali se budi v prenešenih gospodarskih formah zapada nova naša zamisel socialnega ustroja in ideala? Kdo bi to vedel?

Eno je gotovo. Mi smo mladi. Mi vstvarjamo komaj nove socialne razrede, nove društvene tipe industrijalca, meščana, da, celo tovarniškega delavca. Komaj smo vstali iz kaosa in iščemo sebi odgovarjajoče podobe in besede. V gospodarstvu in etiki. Morda v starih, prenešenih formah, ki nas tišče in tlačijo, kakor pretesna obleka, toda slutimo jih in iskali jih bomo.

Nov narod — nova vera.

To je problem vprašanja jugoslovanske renesanse. Zanj pa je treba novega naroda, nove vere, novega samozaupanja in novega pokreta. Mladine ni mogoče navdušiti za pogrebne svečanosti. In ker je danes stopil na mesto dosedanjega principa religioznosti princip socialnosti, ni mogoče izzvati nacionalnega prebujenja kakor na socialni osnovi.

Štefan Radić je to poskusil in je to dosegel za hrvatski narod. — Združil je idejo kmetstva z idejo hrvatstva in zavaloval mase do neverjetne višine. Ob času, ko je vojna pomandrala ideale in zastrupila s skepsjo in nezaupanjem milijone, je dvignil pokret vere

v človeka, človečanstvo in socialno pravičnost, ki je — četudi včasih romantičnonaivna — v svojih vrhovih prehajala v herojstvo. V toliko je bil ta pokret podoben Gandhizmu. Ta pokret — in tu mislim le na njegov kulturno-politični pomen — je začel prehajati med Slovence in Srbe. Z večjo realnostjo, ki bi mu

Vesele velikonočne praznike

želita

vsem svojim prijateljem

uredništvo

uprava

jo ti kot treznejši in manj romantični brez dvoma dali, je bilo sigurno predvidevati — in je morda še danes —, da vzraste velik jugoslovansko-narodni kmetkokulturni pokret kot nosilec nove nacionalnodržavne in socialne zamisli. Kajti ob zavestnopolnosno občuteni stanovski skupnosti istokrvnih bratov je bila dana možnost novega, nezlomljivega in skupnega patriotizma v večji meri, kakor ob stoterih banketnih govorih.

Zamujena priložnost.

Deroča reka je za inženirja kapital, iz katerega postavi elektrarne in požene stotine strojev in prižge stotisoče žarnic. Neodpustljiva pogreška predjanuarskih naših državnikov-politikov je bila, da niso znali uporabiti in usmeriti ogromnega moralnega in materialnega kapitala, ki jim ga je prinašal kmetkokulturni pokret. Ob času, ko se cela Evropa zviija v krčih skepticizma in nevere, ne sme mal narod tako razsipno razmetavati z idealnimi dobrinami, ki mu jih nudi tako silen in srčen pogon, poln zaupanja v ideal človečanstva in pravice. Kajti kakor pri posameznikih, tako so tudi pri narodih trenutki navdušenja redki in dragoceni.

Kmetsko-kulturni pokret je v teh težkih dneh kakor velikonočno zvonjenje preko dolin.

Mi Slovenci, kolikor smo tudi skeptični, nezaupljivi, eden drugemu zavidni in vse preveč okosteneli, imamo vendar genij moraliziranja v sebi. Imeti prav nam ne pomeni imeti prav samo iz stališča razuma in logike, ampak predvsem iz stališča morale in srca.

Mi lahko pomenimo v tej državi petkrat več kakor pomeni naše število. Rešiti pa se moramo vsakega cinizma in skepse, ki sta znak starosti in slabokrvnosti. Napiti se moramo od naših južnih bratov žive krvi mladosti in poguma. Iznebiti se moramo kulturnega vpliva klerikalizma, ki nas kot tipično alpskonemška kulturna forma v tej sili in v tej obliki, kakor ga občutimo danes, samo slabi in tlačijo. Ob ohranitvi prenešenega se moramo orientirati vendar proti Balkanu. V dobi ene generacije moramo postaviti na noge nezlomljivo vrsto ljudi, ki bodo zares po srcu in pameti gospodje, najsi bodo potem politiki, industrijalci, trgovci ali kmetje.

Toda to so muzike bodočnosti in velikonočna premissljevanja. Upajmo pa, da ne ostanejo samo — velikonočne želje.

Dr. Janže Novak:

Povzdignite svojega duha!

Praznik »Vstajenja« nas spominja ponižanih in razžaljenih, ki so končno dvignili svojega duha in slavili zmago in vstajenje. Tako so vstali in zmagali sužnji starega veka, tako so se osvobodili tlačani srednjega veka, tako skuša danes delavec in kmet dvigniti svojega duha in urediti odnos med delom in kapitalom tako, da bo delo redilo predvsem delavca in kmeta, ne pa samo kapitalista.

O tem se pri nas piše in na tem dela že desetletja, vendar ne s pravim uspehom, ker so spregledali bistvo naših slovenskih razmer. Vsi pišejo in se obračajo na čistega delavca, proletarca, stanujočega v kapitalistični delavski kasarni in na čistega kmeta z vsaj 15 ha zemlje, na kateri je lahko neodvisen gospod. Takih delavcev in takih kmetov pa pri nas skoro ni, ali jih je malo. Od vsega delavstva je morda pravih proletarcev v Sloveniji kakih 10.000, od vseh 150.000 posestnikov poljedelske zemlje pa komaj 35.000 kmetov z zemljo od 10 do 50 ha. Vsi drugi, torej velika večina naroda, so bajtarji, to je kmetje in delavci, živeč od zemlje in mezde, enako zainteresirani na tem, da gre poljedelcu dobro, da gre delavcu dobro kot tudi na tem, da je dosti prilike za delo, kar pomeni, da bodo pospeševali razvoj industrije in obrti. Bajtarji so zato nosilec stvarne vzajemnosti med vsemi stanovji našega naroda in zato prirodni nosilec prave narodne in državne gospodarske politike. V tem je politični pomen bajtarjev za nas vse. Tega pomena se morajo zavedati in si priboriti vpoštevanje, pomen in ugled bajtarji sami. Dokler niso delavci in kmetje slavili vstajenja duha, je tudi »delavec« in »kmet« bila psovka. Danes se zavedajo delavec in kmet svojega imena ne sramujeta. Sramuje se pa še danes bajtar svojega imena. Dobili smo z več strani pozive, da opustimo to »sramotno« ime. Toda tudi bajtar mora postati častno ime in za vsa tista naša najštevilnejša gospodarstva, v katerih žive naši ljudje pod svojo, četudi slamnato streho enaki od obdelovanja koščka zemlje in reje kravice, kokoške in prašička, kot tudi od zaposlenja v obrti ali mezdnem zaslužku.

V znamenju vstajenja duha tega do danes ponižanega, razžaljenega in izkoriščanega dela našega naroda, se od danes ne sramuj več, da si b a j t a r, kar bodo, kar kaže, skoro vsa slovenska podeželska gospodarstva, temveč se zavedaj svoje gospodarske važnosti in političnega pomena.

O političnem pomenu bajtarjev kot nositeljev stvarne vzajemnosti med vsemi stanovji sem omenil že gori. Vse premalo pa se upošteva tudi gospodarsko važnost bajtarskega gospodarstva. Saj živi bajtar večino našega naroda! Kot proizvajalec za trgovino in izvoz je bajta važna v živinoreji, prašičereji in perutninarstvu. Naša država je dobila za izvožena jajca več kot za izvoženo žito ali izvožen les. Ta jajca je znesla predvsem bajtarska kokoška. Naše mlekarne predelajo za milijone litrov mleka — večino tega mleka je dala bajtarska kravica. Tudi večina izvoženih prašičev zredi bajtarska gospodinja. Da te trditve niso pretirane, navajam samo en statistični primer. Po oceni statistike imamo Slovenci 411.000 glav goveje živine, od tega 165.000 krav. Na prvi pogled je jasno, da pride na 107.500 bajtarjev večina te živine, posebno pa krav, in na 35.000 kmetov samo manjšina.

In vendar se do danes nikdo ni brigal za napredek poljedelstva na bajtarskih njivah, za napredek živinoreje, prašičereje in perutninarstva po bajtarskih hlevčkah. Ves strokovni pouk je bil proračunan na kmetije z vsaj 25 ha. Takih kmetij je pri nas malo in jih bo vsak dan manj. Od 150.000 poljedelskih obratov je samo 35.000 kmetij, ki imajo 10 do 50 ha zemlje — vse drugo so bajte, ki imajo manj kot 10 ha zemlje. In za napredek gospodarstva v bajtah se ne zavzema nikdo! Za ta napredek pa se je treba zavzeti, ker živi bajta večino našega naroda, in je bajta glavni potrošič. Od potrošnje bajte žive vsi drugi stanovji.

Povzdignite torej svojega duha, bajtarji, slavite ob letošnjem prazniku Gospodovega vstajenja tudi praznik svojega vstajenja!

Tine:

Vstajenje v življenju.

Zopet se je narava za določen čas svojega bistva zasukala okrog svoje osi. Velika noč je svetel mejnik med zimskim počitkom in pomladnim prebujenjem.

Drevje s svojimi brsti oznanja oživetje svojih skrivnostnih organov, da ž njim v bujni obliki zadosti svoji nalogi — oplodnji, s čimer si zagotovi svoj obstoj. Tudi ruša na livadi brzo širi svoja zelena pljuča, da potom njih predela čim največ življenskega soka, množi in poganja po tudi drobne ročice — nežne koreninice, s katerimi išče ter dviga mrtve zaklade matere-zemlje. Tudi ona hoče svetu ugajati in ga radostiti; saj hoče v majski jutranji rosi umiti svoje nežno in sveže lice, da se v vedrem jutru napudra s solničnimi žarki in navdahne s parfumi vseh parfumov — z zlahtnim naravnim cvetnim duhom. Ta se bo bohotno širil po vsej okolici in naznanjal, da se v pestri, razkošni, a nepregledni dvorani narave vsak hip godijo čudeži za čudeži — krasne neveste čakajo ženinov.

Nevesta se v sramežljivi nedolžnosti ozira okrog sebe in čaka ženina — a ne čaka dolge tedne, mesece, ali celo leta, ne; niti ure nestrpnega čakanja ona ne pozna. Komaj se bohotno razvije v dično devojčico in komaj se

primerno praznično odene — že stoji pred njo istofako mlad ženin. V tem hipu pa je tu tudi svatovščina, polna sladkosti in opojnosti...!

Tu ni prevare — zato tudi ne kesanja; tu je le čista resnica — zato pa tudi le veselje in navdušeno delo za bodoče življenje — temelj vsakega in vsega bistva! Sicer je tu stalna le izprememba, toda vsaka izprememba je samo nov korak čistega in resničnega življenja...

Tudi mi smo delce tega bujnega naravnega dogajanja in tudi mi kmetovalci smo tako navezani na posamezne etape teh čudežnih naravnih nagibov ter izprememb, da so nam ti veličastni prirodni dogodki tako nekaj navadnega, da smo vsled tega nehote kar otopeli za krasna, neprisiljena in zgledna diživetja v prosti naravi.

In vendar. Čeprav smo — kot ljudje — vzvišeni nad prosto naravo, nam to prirodno življenje nudi toliko posnemanja vrednih doleč iz svojih naravnih zakonov, da ne smemo prezreti teh nauk, ne da bi ti utisnili na naše življenje globok in ugoden utis.

Saj se tudi mi v tem času prebujamo in delamo na prevdarnem načrtu za novimi uspehi. Tudi mi smo pred zimskim čakanjem zbra-

li novih moči za dosego novih pridobitev in tudi mi s svojim neprestanim udejstvom utrujemo svoje temelj — svojo eksistenco.

Vprašajmo pa se, ako pri tem našem postopanju delamo po gorajšnjih naravnih zakonih? Ali mi tudi skušamo vsak s svojimi koreninicami črpati naravne zaklade in ali to bogastvo rabimo predvsem za svoj obstoj in vsestransko okrepitev?

Ali ni kdo med nami, ki nas — kakor predenica deteljo — davi za vrat in nam s peklensko požrešnostjo sesa naš življenski sok, pa se povrh košato šopiri na naših ramah in se baha s svojo vsemogočnostjo?

Ali pa se je kje — kakor na rodovitni jablani zarod ostudnih gosonic — utihotopil uničevalec, ki preti ugonobiti naša pljuča, samo da sam kar največ mogoče razširi svoj uničujoč delokrog?

Ali pa morda naše gospodarske koreninice, čijih naloga je črpati prirodno bogastvo — kakor ogre rjavega hrošča — spodjeda in ugonablja sebičnež, ki nima pojma o plemenitem kulturnem, gospodarskem in socialnem delu?

Ko v tem cerkvenem, a istočasno tudi prirodnem mejniku — označenega z lepo oznako — vstajenje premišljujemo to in drugo, ne pozabimo vzbuditi tudi v naših dušah stremjenja po prebujenju. Tudi v naših sreih naj prevlada čista ljubezen, a naša duševnost naj se pripravlja na širokopotezno svatovščino, katera naj bo podlaga za medsebojno oplojevanje. Kakor cvetlični prah, naj tudi naše misli raznese veter po vsej naši mili domovini, da se potom njih oplodi in porodi tisoče in tisoče zdravih idej!

Kmetje in ljubljanska občinska carina.

Pretekli teden je bil odobren in uveljavljen ljubljanski občinski proračun, ki ni važen samo za ljubljansko mestno prebivalstvo, ampak se tiče tudi okoliških kmetov in okoliških občin, in sicer zaradi novega ljubljanskega občinskega davka, ki se imenuje »uvoznina«, ki pa pomenja v praksi to, kar pomeni sicer carina.

Uvoznina je treba plačati od cele vrste predmetov. Onih predmetov, ki se tičejo obrti in industrije, zaenkrat ne bomo naštevali, ampak se hočemo omejiti le na kmečke pridelke.

Uvoznina znaša kakor sledi:

Rum, arak, esence in oslajene opojne pijače za liter 13 Din;

špirit za liter 13 Din;

kisova kislina za liter 20 Din;

žganje vseh vrst za liter 13 Din;

vino v sodih liter 1-50 Din; vino v steklenicah 8 Din, vino iz jagod, malinovec, sadni soki 1 Din; sadni mošt 0-50 Din; sadne kislilne in sirupi brez alkohola po 1 Din na kilo; penina in šumeča vina steklenica 20 Din;

klavna živina nad 350 kg žive teže za glavo 15 Din, od 250—350 kg žive teže 12-50 dinarjev; teleta do 250 kg žive teže 10 Din, konji brez razlike 20 Din, ovce nad 10 kg v živem ali 8 kg v zaklanem stanju za glavo 8 Din; kozlički in jagujeta pod 10 kg ali pod 8 kg zaklani za glavo 5 Din;

prašiči odojniki do 10 kg žive teže ali 8 kg zaklane 6 Din; prašiči do 60 kg ali 45 kg zaklani 8 Din; vsi ostali prašiči 15 Din od glave;

meso in mesni izdelki: meso (sveže) vseh vrst, divjačina štirinožna in perotnata za kilogram 1 Din, suho meso in klobase za 1 kg 1-50 Din, salame 1 Din, meso konservirano (prekajeno) 3 Din, užitna mast vseh vrst za 1 kg 0-50 Din, velika perutnina, purani in gosi za glavo 2 Din, kokoši in piščeta 1 Din; jajca za kos 0-02 Din (2 pare);

ribe sveže iz tuzemskih rek in vod, raki, žabe, polži ter konzervirane ribe za kg 2 Din; sadje sveže, domače za kg 0.25 Din; vložena zelenjava za 1 kg 1.50 Din; suhe gobe vseh vrst 1 Din za kilogram;

med brez razlike, tudi v satovju, 1 Din od kilograma;

oves v zrnju, fižol suh, koruza zdrobljena, otrobi, seno, slama rezanica, steljna slama in tropine za 100 kg 4 Din;

moka od žita, krompirja in sočivja vsake vrste, zдроб, pšeno, kaša, kruh ter vse vrste testenin na 100 kg 10 Din;

sir v hlebih domačega izvora za 1 kg 0.50 Din, sir v posodah in ovojih 1.50 Din na kilogram;

mleko, sveže, smetana in sirčki za 1 kg 10 par;

poljski pridelki in povrtine, domače, v svežem ali suhem stanju, za 1 kg 5 par, sadno drevje za kos 50 par;

drva mehka, za kubični meter 2 Din, trda pa 4 Din za kubični meter;

kože, sveže, soljene in suhe, 50 par za komad.

Te pristojbine je treba plačati takoj pri uvozu. Če znaša uvoznina več kakor 50 par, se zaokroži na 1 dinar.

Pri uvozu mora uvoznino plačati seveda kmet (za kmečke pridelke). Ker pa kmetje ne morejo nositi poleg svojih domačih občinskih stroškov še bremen za ljubljansko občino, je jasno, da morajo uvoznino priračunati ceni svojih pridelkov. Vsled tega bodo cene življenjskih potrebščin v Ljubljani morale kolikor toliko poskočiti.

Za novo draginjo v Ljubljani pa niso odgovorni okoliški kmetje, ampak ljubljanski občinski zastop, ki je uvoznino sklenil. To naj si okoliški kmetje dobro zapomnijo! Kakor vselej, tako se bo namreč zgodilo tudi sedaj, da se bodo meščani jezili na kmete, češ, da so kmetje tisti, ki hočejo vse »požreti«. Zato pa smo mi tukaj objavili vse, kar morajo kmetje o tej stvari vedeti, in prosimo kmete, naj to številko našega lista shranijo, da jo bodo vsakemu lahko pomolili pod nos, kdor bo nanje zabavljaj, ter da bodo lahko dokazali črno na belem, da nove draginje v Ljubljani niso prvi oni.

Opozoriti pa moramo še nekaj. Ker so naložene lepe takse tudi na obrt in industrijo v Ljubljani, se bodo brez dvoma podražili tudi obrtni izdelki v Ljubljani. Zato naj kmetje pazijo na gibanje cen obrtnih izdelkov v Ljubljani! Če bodo previsoke, naj pa ukrepejo vse, kar morejo, da pridobijo čim več obrtnikov v svoje občine, ki bodo lahko delali ceneje. Na noben način pa se ne sme zgoditi, da bi plačevali okoliški kmetje stroške ljubljanskega občinskega gospodarstva! Če so ljubljanci in njihovi gospodarji tako pametni, da rajši vozijo za ljubljansko elektrarno premog v Ljubljano iz Trbovelj in ga potem s postaje vozijo s konji v elektrarno, namesto da bi že zdavnaj imeli elektrarno na Savi, naj si ta luksuš le sami plačujejo. Okoliškim kmetom ni to nič mar.

Tajinstvena kobila.

Po cesti vodi kmet lepo razvito in močno kobilo. Vsi gledajo za lepo živaljo in eden izmed gospodov vpraša kmeta:

»Lepa živalica! Kam jo pa ženete?«

»Da, lepa,« odgovori kmet. »Ženem jo k živinozdravniku.«

»K, živinozdravniku? E, saj sem tudi jaz živinozdravnik. Pustite, da jo pregledam.«

Kmet ustavi kobilo in živinozdravnik jo pregleduje spredaj, zadaj, odpre gobec, posluša na košu in tolče po rebrih. Nazadnje pa vzklikne:

»Pa tej kobili čisto nič ne manjka!«

»Nič,« odvrne kmet.

»Pa zakaj jo ženeš k živinozdravniku?«

»Zato, ker je njegova.«

Zakon proti nelojalni konkurenci

Dne 5. aprila je bil podpisan zakon o pobijanju nelojalne konkurence. Ta zakon ni važen samo za trgovce in obrtnike, ampak je važen tudi za kmete, ki blago kupujejo. Ravno kmet, ki nima priložnosti, da bi se učil poznavati blago od blaga, se bo ubranil marsikatero škode, če bo dal trgovcu razumeti, da mu določbe tega zakona niso neznane.

Po vojni so se namreč začeli različni trgovci in obrtniki posluževati v kupčiji sredstev, ki so vse prej kakor moralna in poštena, samo da so spravili svojo robo med ljudi. V celi deželi se je razvila takozvana »umazana konkurenca«, ki ni škodovala le poštenim in solidnim trgovcem, ampak še najbolj kupcem. Na podlagi novega zakona bo pa umazana konkurenca in pa nepošteno izkoriščanje kupcev precej otežkočeno.

Zakon o pobijanju nelojalne konkurence določa med drugim:

»Kdor v poslovnem prometu zaradi konkurence zakrivi dejanje proti dobrim običajem, ki morejo oškodovati drugega konkurenta, se lahko toži. Tožbi je namen onemogočiti nadaljno izvrševanje dejanja, odstraniti s tem ustvarjeno nepravilno stanje in doseči povračilo storjene škode.«

Kdor o razmerah svojega ali tujega podjetja javno govori ali raznaša karkoli, kar more povzročiti zmoto in kar bi dalo s tem temu podjetju v konkurenci prednost na škodo drugega konkurenta, je lahko tožen zaradi razširjanja takih vesti, na odstranitev nepravilnega stanja in na povračilo storjene škode. Semkaj spadajo predvsem podatki o kakovosti, količini, o prirodi in sestavi blaga, ali dejanja glede izvora, prodajnih tržišč in prodajnih pogojev, nadalje podatki o lastniških in kreditnih razmerah, o proizvajalnem načinu ali o določitvi blagovnih cen, ali o zaščiti blaga s patenti, vzorci, obrazci ali žigi, o metodah proizvodnje ali o delovnih razmerah v podjetju, o povodu in svrhi kreditov, o stanju zalog, o odlikovanjih in prednostih.

Strogo se kaznuje po tem zakonu tudi neresnična označba porekla blaga.

Pod netočno označbo porekla blaga je razumeti označbo, ki more v poslovnem prometu povzročiti napačno naziranje, da se blago, za katero gre, proizvaja v posebnih krajih, v posebnih mestih ali v posebni državi.

Neresnična označba porekla je tudi to, kadar proizvednik pri drugem proizvedniku nabavljeno blago opremi z znakom svoje tvrdke, svojega imena in žiga, ako se s tem morejo v konkurenčnem prometu povzročiti napačna naziranja, da so to njegovi lastni proizvodi.

Ne gre pa za neresnično označbo porekla, ako domači trgovec odda v promet blago tujega porekla s tem, da ga opremi s svojim imenom, ali da na blago udari svoj žig, ako s tem ne obeleži tujega blaga kakor da je domačega porekla in ako s tem ravnanjem ne potvori morebitne že obstoječe označbe tujega porekla.

Ne smatrajo se za neresnične označbe podatki, ki po poslovnih običajih nimajo več v prometu izključnega pomena glede podatkov, ker so postali običajni kot označba vrste ali kakovosti raznovrstnega blaga, razun ako se pristavlja takim podatkom pristavek »pravi, prirodni, resnični, izvirni« itd., ki bi utegnili povzročiti lažnivo predstavo o poreklu blaga.

Geografski (zemljepisni) nazivi vinskih proizvodov, mineralnih vod ali izdelkov se ne smejo uporabljati kot oznake ali kakovosti. Ti predpisi ne veljajo za nazive vinskih proizvodov, ki se uporabljajo po posebni vrsti, razun ako za neko določeno vrsto minister ne predpiše kaj drugega,

TUKAJ
NAJBOLJŠE BLAGO!
NAJVEČJA IZBIRA!
NAJNIŽJE CENE!
CENIK VZORCI
ZASTAVI!

Z odlokom pristojnega ministra se lahko objavijo predpisi o označbi porekla blaga, ki se proizvajajo v raznih krajih, čijih klima ali zemlja vpliva na svojstvo blaga (nazivi blaga). Inozemski nazivi krajev se smejo posebej zaščititi v primeru reciprocitete.

Kdor neresnično označuje poreklo blaga, je lahko tožen zaradi prepovedi takega označevanja, odstranitve s tem ustvarjenega položaja in za povračilo povzročene škode.

Kdor raznaša o tujem podjetju, njegovem podjetniku in blagu vesti, ki morejo škoditi temu podjetniku in njegovim proizvodom, se kaznuje, ako ne more dokazati istinitosti svojih vesti.

Prepovedano je tudi zlohотно obeleževanje tujih proizvodov. Kdor to zagreši tako, da more povzročiti nezaupanje med kupci napram zlohотно obeleženi tvrdki, imenu ali nazivu, bo sojen zaradi zlorabe.

Kdor prekrši predpise tega zakona, se lahko obsodi ne le na povračilo povzročene škode, temveč tudi na denarno globo do iznosa 50.000 Din.

Kot »konkurenta« pa označuje zakon vsakega podjetnika, ki proizvaja blago podobne ali enake vrste, ali hrani blago podobne ali iste vrste ali pa deluje kot producent v isti ali podobni panogi.

Pod »blagom« se razumejo industrijski in obrtniški proizvodi, kakor tudi proizvodi poljedelstva, gozdarstva in rudarske industrije.

Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gniloba v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor česče pije naravno »Franz-Josef«-grenčico, poln kozarec zvečer preden gre spat. Zdravniki-špecialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef«-vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

I. Albrecht:

Velikonočna.

*Dva tisoč let, dva tisoč let
ponavlja jo že širni svet,
ponavlja pesem večnosti
in poje pesem naših dni:
Gospod je vstal! Gospod je vstal!*

*In mali, ubogi, bičani,
ki z njim so bili križani,
drhte v trpljenju in solzah,
da smrt-gorje je strta v prah:
Gospod je vstal! Gospod je vstal!*

*On sam, dobrotnik bednih vseh,
gre po seliških in vaseh
in z božjo milostno roko
jim blagoslavlja zemljo vso;
a srca zvesta zadrhte,
pobožno prosijo roke,
da vedno bi pri nas ostal
Gospod, ki je od mrtvih vstal.*

Manica:

Vstal je Gospod . . .

Južne sape so zavele po veselstvu. Vse brsti, zeleni, cvete in se veseli novega življenja. Zažgolele so po logu tisočere ptičke, dol in breg pa se je odel z raznobojnim cvetnim plaščem. Vsa narava poje veličastno pesem:

»Vstal je gospod . . .!«

Lahkonoga deca, ta pomlad v pomladi, beži na solnčne livade in pleše svoj ringaraja. O mladina! Tebi pojo ptički v logu, tvoje so cvetne poljane, tvoja je sreča . . .

Zorna mladenka zaliva brsteči nagel na oknu, rahljá gredice rožmarinu in roženkravtu in v sladkem drhtenju šteje dneve, šteje tedne, bo li mogoč šopek do časa, ko pride on, zdrav in krepak kakor hrast na gori, a vendar tako blag in ljubeč, jo stisne na srce ter ji poroče:

»Ne izpustim te več! Pojdi z menoj! Pojdi z menoj, da boš moja za vedno!«

Kmet se odpravlja na polje, z očmi in srcem boža ljubo zemljo, ki vsa osvežena puhti iz sebe novo življenje ter obeta pridnemu gospodarju ob času žetve oddolžiti se za ves njegov trud, skrb in ljubezen.

Sivi starček ostavlja zapeček in se podaja pod milo nebo, kjer mu žarki pomladnega solnca tako blagodejno ogrevajo otrdele ude. Gledaje skakljajočo deco, se mu orosijo oči . . . Njegova duša nanovo preživlja vso nekdanjo lepo, cvetno mladost . . .

Vstal je Gospod! Njegovo veličastno vstajenje se poraja po širni zemlji ter oblagodarja slednjo stvar, slednje bitje pod božjim solncem z novim, upolnim življenjem.

In vsa srca, v Gospodu prerajena in v nadi pomlajena kličejo v hvaležnosti:

»Bodi pozdravljena, ti težko pričakovana, ti blažena Velika noč! Aleluja, Aleluja!«

Ivan Albrecht:

Rožice cveto . . .

»Gospodična, povejte nam vendar spet kaj lepega in zanimivega,« so prosila dekleta učiteljico Tilko, ki je popoldne prišla malo pogledat v društveno čitalnico.

— Kaj naj vam neki povem? — se je nasmehnila učiteljica. — O Veliki noči bi bilo pač primerno, govoriti o vstajenju in prerajenju, toda o tem so vam povedali dovolj lepega boljše govorniki, nego sem jaz! O piruhih in potichah? Gotovo veste o njih povedati več kot jaz. Zato res ne vem, o čem naj bi vam pravila na veliki ponedeljek. —

»Kako ste poredni, gospodična,« je potožila Končanova Klarica. »Polno lepega veste, samo pripovedovati se vam ne ljubi!«

— Ali jo slišite porednico, kako me je obsodila! — ji je nagajivo požugala gospodična Tilka. — Da ne bo mogla nobena več reči kaj takega, vam bom povedala nekaj o roži - vrtnici ali gartroži, kakor ji pravimo. —

»Oh, saj res,« so hitela dekleta, »to bo kakor nalašč za nas.«

— Tudi jaz sem takih misli — je odvrnila učiteljica Tilka. — Zdi se mi celo, da bo zanimalo tudi fante in celo može ter žene. Saj si skoro ne moremo misliti vrta brez gartrož. —

»Dajte, dajte, kar začnite!« so vse križem prosili glasovi in učiteljica Tilka je začela:

— Vrtnica — recimo ji kar: roža! je danes cvet, ki zvesto spremlja človeka. Kjerkoli v še tako skromni meri goje cvetlice na vrtu, nočejo pogrešati rože. Tudi v lončkih jo radi imamo na oknih. Z njenim cvetjem krasimo mize ob slovesnih prilikah. Dekle si jo rado zatakne v nestrje, fant jo dene v gumbnico ali za klobuk. Nevesta rada vidi v šopku rožo, v vence, s kakršnimi krasimo slavo, vpletamo rože, in v vence, ki se z njimi poslavljamo od naših dragih, kadar nas za vedno zapuste, radi devamo poleg drugega cvetja tudi rože.

— Spričo take razširjenosti in priljubljenosti te cvetlice bi človek niti v sanjah ne milil, kakšno burno minuloost ima roža za seboj.

Zgodovina rože sega v sivo davnino in niti ne moremo reči, kdaj sta se človek in ta ljubka cvetka spoprijateljila. Rimljani in Grki so jo že poznali, gojili in ljubili. V njih dobi je bila roža splošno razširjena in tako priljubljena, da so imeli tedanji velikaši napravljene celo odeje iz spretno zloženih listov rožinega cvetja. Neka cesarica je dala v svojih sobanah lakete na visoko natresti rož in napeti čeznje mrežo, da se je potlej pri hoji čisto rahlo dotikala z nogami opojno dišečega cvetja. Izza dobe prvega krščanstva splošno znani rimski cesar Neron je plačal nekoč celo tona (1000 kg!) zlata za rože, ki si jih je nekoč sredi zime dal pripeljati iz Egipta za neko slavje! Z rožami so si venčali bogati razsipneži glave pri razkošnih pojedinah; kajti bili so prepričani, da je rožni vonj lek proti — pijanosti! Rože so krasile glave rimskih svečnikov in sohe njihovih bogov — malikov. Kadar so se vračali zmagoviti vojskovodje domov, je navdušeno ljudstvo sulo rože prednje in jih obmetavalo z rožnim cvetjem. Povsod, povsod je bila v starem svetu roža v veljavi. Celó grmade, na katerih so sežigali mrličje, so krasili z rožami. Tako je bila že v tej davni dobi roža človeku spremljevalka od zibel do groba. V Egiptu so spremenili malone vso rodovitno ravan ob doljnem toku reke Nil v en sam vrt, polu dišečih rož, a v Italiji sami so jih gojili v takih mpožinah, da je ob slabih letinah narod godrnjal, češ da mora gladovati — zaradi rož!

— Tako je bila roža v predkrščanskem svetu podoba tedanjega sveta samega, njegovega razkošja in razsipnosti in njegovega prirodo obožujočega verstva.

— Ko se je začelo širiti krščanstvo, so morali oznanjevalci nove vere pregnati rožo. Kristjanu je življenje na tem svetu samo prehodna doba, čas priprave in preskušnje za lepše življenje v onostranstvu, paganu pa je bilo tukajšnje življenje glavni namen in roža njega dišeča podoba. Zato je boj, ki ga je krščanstvo napovedalo stari veri, veljal tudi roži. In res! — Ogromne cvetlične nasade so posekali in zatrli, ponekod v Italiji tako temeljito, da še dandanes sameva močvirna puščava na krajih, kjer je nekdanj dišalo morje cvetočih rož! Prvim kristjanom se je roža čisto umaknila, kakor da je res premagana in zatrta. Ali čudo! Kmalu se je izkazalo, da roža ni res premagana; samo ponižala se je, spokorila se je in se spet vrnila k

človeku. Zdaj seveda ni več značila posvetnega uživanja, ne razkošnih naslad in poltenih slasti, o ne, — prišla je nazaj h krščanskemu človeku kot — zdravična rastlina! Že v prav zgodnji krščanski dobi so jo začeli ljudje zopet gojiti in izdelovati iz njenega cvetja zdravilno vodo, olje in mazilo! Tako si je vztrajna cvetka iz skrajnega ponižanja znala priboriti pot nazaj v življenje. Čim pa je smela k ljudem kot zdravila, si je hitro znova opomogla. Pesniki so jo začeli opevati in zlasti rdeča roža je bila spet podoba ljubezni! Koliko pravljic jo povečuje, koliko pesmi jo opeva!

— Rožice cveto,
ptičice pojo —

poje tudi naša narodna pesem!

— In ne le, da se je roža vrnila h krščanskemu človeku in si priborila vse svoje nekdanje pravice ter si jih prav za prav še povečala, celo za vero najbolj vneti križarji, ki so hoteli Palestino iztrgati Turkom iz rok, so znatno pomagali roži do zmage. Damaščanka, posebne vrste vrtnica, je prišla šele z njimi v Evropo!

— Kakor sicer v človekovo življenje, tako si je znala roža utreti pot tudi v krščansko cerkev. Danes krasimo oltarje z rožami, Marijo imenujemo »Rožo Jerihonsko« in nebroj je slik Marijinih, pa tudi svetnic in svetnikov, ki jih je umetnik okrasil z rožami! Lurško Mater božjo si predstavljamo z rožami pod nogami in v cerkvi si skoro ne moremo misliti lepše cvetlice od rože. Odstupili smo ji nekdanje paganstvo in cvetka nam je hvaležna za to. V nebroj vrst se je razcepila in se prilagodila krajem in podnebjem, kjer živi. Kot bujno drevo uspeva na jugu, pri nas kot drevesce in grm, povsod pa razveseljuje človeka s svojim vonjem in s krasnimi barvami. Daleč na severu raste celo roža, ki je res nekaj posebnega. Pri njej namreč ne širi opojnega vonja samo cvet, ampak tudi listje!

— Vsem je gotova znana naša divja roža, mačeha ali šipek. V Švici so ugotovili 34 raznovrstnih divjih rož, roža pa, ki jo gojimo po vrteh, je razširjena po svetu v 6000 različicah!

— Tako je roža izza davnine do danes prehodila dolgo in burno pot. Svetno uživanje slaveča paganka se je spokorila, se vrnila h kristjanom kot zdravilo in se polagoma zopet udomačila. Razširila se je bolj, nego je bila razširjena pred svojim trenutnim porazom. Bila je cvetka vitezov in pesnikov, svetnikom cvetka božje ljubezni, danes pa je vsakomur ljubka znanka in prijateljica, vrtnarjem pa vir lepega zaslužka.

Učiteljica Tilka je za hip utihnula in nato z nasmehkom pripomnila:

— Naj bo za danes dovolj! Če niste zadovoljne s tem, kar sem povedala, pripišite same sebi! Zakaj ste me silile, da vam na vsak način moram kaj povedati?!

No, mladenkam ni bilo treba pripisovati! Toliko so hotele še vedeti podrobnosti, da Tilka že ni vedela, kateri radovednici naj najprej odgovarja. Ni se jih mogla odkrižati, dokler jim ni obljubila, da jim bo v nedeljo spet kaj povedala.

(Prosto prirejeno po R. H. Francé-u.)

Kmetijska Matica.

Kmetovalci! Izkoristite Velikonočne praznike, ko se boste ob pirhah sestajali na prijateljski pomenek za nabiranje udov Kmetijske Maticе! Vsak dosedanji naročnik naj pridobi vsaj še enega novega. Poverjeniki! Tudi za Vas naj velja geslo: Velikonočne teliskj pomenek, za nabiranje udov Kmetijske Maticе! Vsem svojim udom vesele praznike želi uprava Kmetijske Maticе.

Dopisi

Sv. Peter pri Novem mestu. — Letošnji predpust smo imeli veliko nevest in ženinov. Veselo razpoloženje je vladalo povsod. Pri Ivanu Šporarju v Harinji vasi je ob priliki svatbe zaplesala celo šestinosemdeset let stara mati. Tudi g. župniku se je razsmehljalo lice pri tolikih porokah. — Agrarni interesenti ne kažejo še one zavednosti in skupnosti, kakršna je potrebna za dosego uspehov. Gospod Franc Košljar se mnogo trudi in peha za njihove koristi, toda en sam človek ne zmore vsega. Dokler bo pa vladala nesloga, ni upati na uspehe. O tem morajo biti vsi prepričani. — Voščim uredništvu in vsem bralcem velesel velikonočne praznike.

Crešnice pri Frankolovem. Dovoljujem si še jaz enkrat oglasiti v »Kmetem listu« in vam poročati nekaj iz naših vinorodnih hribovk. Delo v naših vinogradih se ne nadaljuje s tistim veseljem kot nekaj. Ni več slišati petja kopačev, ki se zvečer vračajo iz vinograda. Ni več veselja med kmeti, vse je tužno klaverno. Kje je vzrok tej klavernosti? Mi smo tukaj odvisni le od vina in lesa. Zaloge vina so še po naših kletah polne lanskega in predlanskega pridelka. Nekateri so ga razpečali po zelo nizki ceni, da se še delo ne izplača. Kaj je to liter 4 do 5 Din, če kmeta stane 6 do 8 Din. Torej pri vsakem litru imamo mi 2 Din izgube. — Gostilničar kupi pri nas vino po 5 Din, potem v gostilni ga toči po 15 do 18 Din. Razne trošarine, ki so naložene na vino, prevale gostilničar na vinogradnika, od katerega kupi ceneje vina, in drugi del pa na pivca. Tako se izogne bremenom. Poglejmo si to zadevo malo bolj na drobno. Gostilničarji so vsi združeni, organizirani v svoji stanovski organizaciji, tako da jim nihče ne more do živga. A mi kmetje smo prepuščeni sami sebi, raztrošeni, še ne organizirani, zato pa lahko z nami delajo vsi, kar se jim poljubi. Kmetje, ali kaj čitate, kako na Danskem kmet sam diktira ceno svojim pridelkom, kdaj bo to pri nas? Tega prej ne bo pri nas, dokler se ne bo kmet zavedal samega sebe, dokler

bo še v njem duh hlapčevstva, dokler bo še naš kmet verjel laži kmečkim prijateljem, ki ga z lepimi besedami božajo, ki mu pravijo: Janezek le potrpi, bodo prišli kmalu boljši časi, samo nekaj časa bom še jaz jezdil zlatega konjiča. Če bomo mi na to čakali, da nam bodo drugi ustvarjali boljše čase, tedaj jih nikoli ne bomo dobili. Kajti Bog je tudi sam sebi najprej ustvaril brado, potem šele drugim. — Kmet iz Borovja.

Sočka. Tudi mi se precej postavljamo na lastne noge. Sedaj imamo že trgovino z mešanin blagom. Ta trgovina nam je precej v olajšavo, da nam ni treba po vsako malenkost leteti k Novi cerkvi ali v Vitanje. Imamo tudi redni avtobus, ki vozi dvakrat dnevno Vitanje—Celje. — Na žagah se nam kupiči les, ki ga ne moremo spraviti ugodno v denar. Vsi se povprašujejo, kaj bomo, če nam bo ruski les delal konkurenco, kajti tukajšnji hribovski kmetje so odvisni le od lesa. — To se tudi opaža v drugih obratih. Če kmet ne more blaga spraviti v denar, prične vse zaostajati. Mnogo bi se naše gospodarske razmere v Socki zboljšale, če bi enkrat dobili novo cesto Dobrna—Frankolovo, kajti potem bi bila Sočka eno veliko cestno križišče in bi se vsestranski promet izboljšal in dvignil.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V zadnjem dopisu smo glede telovadne akademije našega sokolskega društva poročali, da se bo ista vršila dne 18. maja. Ker bo pa ravno na isti dan Sokolsko društvo v Ljutomeru priredilo veliko tombolo, se bo naša akademija vršila v nedeljo dne 11. maja, na kar opozarjamo okoliška društva ter jih obenem vabimo, da v kar najobilnejšem številu posetijo našo prireditev.

Št. Jurij ob Ščavnici. Več kot leto dni je že, ko sem si rekel, da opustim poročevalsko službo jurjevške, včasih tako pestre in senzacionalne kronike. Upal sem, da najdem naslednika, ki bo nemoteno in objektivno (nepriustransko) javljal dnevne novice. Meni se je mnogokrat očitalo, da sem v svojih poročilih preveč subjektiven (oseben). Ko sem utihnil, sem pričakoval teden za tednom »objektivnih« poročil svojih kritikov na samo osumljenega novinarja. Toda zastonj. A jaz sem radi tega zopet prisiljen sprejeti to lepo in častno službo. Upam, da bom razblinil duhove in zopet bo nemoteno nadaljeval svoje

posle »nivarški biro« s vojim »U« ravnateljem. Začnimo danes le na kratko z motom. Po polju, po travnikih, po cestah, vse je poživiljeno. Povsod se dela in tako tudi napevnajo vse sile prosvetna društva, da pokažejo sad zimskega spanja. Vidimo, da prihajajo vsi z novimi metodami. Posebno nas zanima tukaj plakat bralnega društva, ki med ostalim pravi: »Za igro vstopnine ni! Neobhodno pa je vendar potrebno, da vsak, ki hoče dobiti prost vstop k igri, mora iti v župnišče in tam položiti primerno kavcijo, da s tem postane podporni član. Za isto bo dobil izkaznico in s to prost vstop...!« Vsekakor zanimivo. Dne 9. junija bo igral SKJ in DKFD drama »Kaj«, na kar že danes opozarjamo.

Braslovče. Tukajšnja hmeljarska podružnica je imela na cvetno nedeljo ob 9. uri dopoldne v braslovški šoli predavanje. Govoril je g. inž. Ivan Dolinar iz Celja. Predavanju je sledilo precej mož iz cele občine, ki so z zanimanjem sledili naukom, katere je podajal govornik za današnje razmere. Hmeljarji so spraševali za razne nasvete, ki jih je predavatelj prav natanko razložil vsem poslušalcem. V svojem govoru je izrazil željo, da bi se hmeljarji v Savinjski dolini mogli bolj zanimati za obstoj »Hmeljarskega društva« v Žalcu in ustanavljati hmeljarske podružnice po vaseh, da bi potem skupno preresetavali med seboj prilike in neprilike hmeljarstva, ker v slogi je moč. Po predavanju se je razvila velika debata. Predavanje o hmeljarstvu, kakršno je bilo pri nas, bi priporočali vsaki vasi v Savinjski dolini, kjer se pečajo s hmeljem, kar je pa v interesu njih samih.

Savinjska dolina. Hmeljarstvo po Savinjski dolini in zadnje čase tudi drugod se je tako razmnožilo, da so nekateri kmetje vse posadili s hmeljem, povečini pa do polovice svoje zemlje. Dokler je bil hmelj drag, da je šla cena višje, so kar sadili. V vsakem kotu okrog hiše si videl hmelj, ki je bil po navadi domačih otrok. Kaj pa je danes, naravnost prepoved od zadnjih let. Hmeljišča se spraznjujejo, koti okrog hiš so prazni, otročje veselje je pri kraju, kakor veselje kmetov samih. Takšno stanje hmeljarstva, kakor jim sama uvidevnost prepričuje, bo pravilnejša in bolj praktična. Mislim, da šola, ki so jo

Podlistek

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Dvoboj.

(Nadaljevanje.)

Opisal mu je sobo, nek stranski prostor nenaseljenega grajskega stolpa. Tja ga je peljala, ne da bi jo bili opazili čuvaji. Pod baldahinom je udobno pripravila in z blazinami obložila ležišče, kamor je z njim vred skrivaj legla v nesramni razuzdanosti! Prisega, v takem trenutku storjena, ne hrani v sebi laži! Da sem, zaslepljenka jaz, vsaj še v trenutku, ko se je bil dvoboj pričel, javila to svojemu sinu, bi mu odprla oči, da bi se drhte odmaknil od prepada, pred kakršnim je stal! — Gospa Helena je nežno objela gospoda Friderika, ga poljubila na čelo in vzdihnila: »Pojdiva zdaj! Srd, s kakršnim je zaslužila te besede, jo spoštuje. Pokažimo ji hrbet in naj obupuje ob očitkih, s katerimi ji prizanašamo!« »Podlež!« je rekla Littegarda ter se zbog teh besedi razdražena vzravnala. Bolestno je naslonila glavo na kolena in vroče solze so lile na odejo, ko je dejala: »Spominjam se, da sem bila z bratoma tri dni pred ono nočjo o svetem Remigiju v njegovem gradu. Kakor je imel večkrat navado, je tudi takrat meni v

čas priredil svečanost. Oče, ki je rad videl, da so moji cvetoči mladost slavili, me je pregovoril, da sem se v spremstvu obeh bratov odzvala vabilu. Ko sem odšla že kasno po končanem plesu v svojo spalnico, najdem od neznane roke popisan listič na mizi, ki je vseboval čisto pravo ljubezensko priznanje. Slučaj je hotel, da sta bila oba moja brata tedaj v sobi, ker smo se vprav hoteli domeniti za stran našega odhoda, ki je bil določen za prihodnji dan. Ker nisem bila vajena imeti pred njima nikakršnih skrivnosti, sem jima pokazala žalostno najdbo, ki sem jo bila iztaknila. Žaludenje mi je jemalo besedo. Brata sta takoj spoznalo grofovo pisavo in sta besnela od jeze. Starejši je hotel s papirjem tisti hip oditi k grofu v sobo, toda mlajši ga je opozarjal, kako usoden bi utegnil biti ta korak, ker je bil grof tako pameten, da pisma ni podpisal. V skrajnem zaničevanju takega žaljivega vedenja sta brata še tisto noč z menoj vred sedla na voz in smo se vsi trije vrnili v očetni grad s trdnim sklepom, da nikoli več ne posetimo grofove graščine. — To je edini dodir,« je pripomnila, »kar sem jih kdaj imela s tem ničvrednežem!« — »Kako? Te besede so godba mojim ušesom,« je dejal komornik in se objokanega obraza ozrl nazaj. »Ponovi mi jih!« je dejal po kratkem premolku in se spustil prednjo na kolena ter sklenil roke: »Me nisi izdala zaradi one propalice in si res brez madeža, kakršnega te je dolžil pred sodiščem?« — »Ljubljani!« je šepetala Littegarda in prižemala njegovo roko na svoja ustna.

— »Si ti,« je vzklikal komornik, »si ti?« — Bil je kakor grudi novorojenega deteta, kakor vest človeka, ki prihaja od spovedi, kakor truplo nune, ki je med redovnim preoblačenjem umrla v zakristiji! — »O, vsemogočni Bog, hvala ti!« je kriknil gospod Friderik in objemal njena kolena. »Tvoje besede mi spet vračajo življenje. Smrt me več ne plaši. Večnost, še pravkar liki morje neskončnega gorja razprostrta pred menoj, mi vzhaja zdaj nalik krajstvu, polnem tisočero blestečih sone!« — »Nesrečnež, kako moreš verjeti temu, kar ti povedo moja usta?« je dejala Littegarda in se mu izvila. »Zakaj ne?« je žareče vprašal gospod Friderik. — »Blaznež! Norec!« je kriknila Littegarda. »Ali ni sveta božja sodba razsodila proti meni? Kaj nisi v onem usodnem dvoboju podlegel grofu? Mar ni on izvojeval resničnosti temu, kakor je bil proti meni izjavil sodišču?« — »Preddraga moja Littegarda, varuj se obupa!« je vzdihnil komornik. »Nagrmadi čustvo, ki ti živi v prsih, kakor pečino! Te se oprimi in ne omahuje, naj se tudi zemlja in nebo podereta pod teboj in nad teboj! Daj, da izmed dveh misli, ki nama begajo duha, misliva pojmljivejšo in verjetnejšo: da sem namreč v dvoboju, ki sem ga bojeval zate, zmagal jaz! Ne misli, da si res kriva! — Bog, gospod nad mojim življenjem,« je dodal ta hip in si z rokami zakril obraz, »reši tudi mojega duha zmede! Kakor resnično želim biti zveličan, tako trdno menim, da me nasprotnikov meč ni premagal.

(Nadaljevanje prihodnjé.)

uživali sedaj vsi hmeljarji po Sav. dolini, je dovolj draga in obenem podučljiva. Pričakujemo lahko boljših časov napram zadnjim letom, ker živeli bomo lahko boljše, če bomo gojili samo nekaj hmelja iz tega prvovrstnega. Prodaja bo lahka in slovel bo naš savinjski hmelj na trgu. Zadnja leta, ko so imeli Savinčani denar, so ga imeli vsi. Danes pa ga nima Savinjska dolina, hkrati ga nima nobeden. Ko je bil hmelj drag, je služil denar skoraj bi lahko rekli ves svet. Ko je imel kmet-hmeljar denar, je kupoval razne potrebščine, rabil je hmeljske droge, brez umetnih gnojil ga tudi ni pustil rasti, kje so pa delavci in drugo. Tisti časi, ko je bil hmelj drag, se je delalo tako, a danes je pa v tem primeru čisto drugače. Danes pa, ko je hmelj po 2—3 Din kg, pa ne bo rabil umetnih gnojil, prišel bo do spoznanja, da bo boljše gojiti druge pridelke. Vsak pameten hmeljar lahko uvidi, da ko bi bili kmetje pametni, bi sadili manj hmelja, pa se poprijeli drugih pridelkov, pa bi tako imeli vsaj hrano, hmelj se pa ne da uživati. Vsake stvari naj se ima nekaj, katera se izplača in ugaja našemu podnebjju. Z glavo poskušajmo delati, pa bomo uvideli, da z garbanjem ne opravimo dovolj. Da pa pridemo preje do tega, kar mislimo, se moramo organizirati v stanovske (kmetske) organizacije, da v slogi uredimo tisto, kar nam že tisti kažejo, ki so že organizirani. V organizaciji je moč in sloga med kmeti in približali se bomo kmetsko-stanovski organizaciji v bratski Češki. Mladina izobrazuj se, beri naše liste in utrjuj se v ideologiji našega mladinskega pokreta in znal boš soditi organiziranega kmeta od drugih slojev.

Spodnja Poljskava. Tukaj je umrla gdč. Viktorija Klinar v 40. letu starosti. Ugrabila jo je neizprosna jetika. Rojena je bila v Ponorju pri Št. Jurju ob Taboru v Sav. dolini. V 26. letu pa je odšla v službo v Trst. Služila je celih 13 let vedno pri eni družini, bolezen pa jo je nadlegovala in tako je morala pustiti službo. Lansko leto j prišla k svoji sestri na Poljskavo. Obležala je in tako hiralala celo leto, ko je dne 9. aprila ob pol 2. uri zjutraj za vedno zatisnila trudne oči. Bodi ji zemljica lahka, ostalim pa naše iskreno sožalje.

Požar v Beli Krajini. Na cvetno nedeljo ravno med deseto mašo, ko je bila večina ljudstva pri maši v Ribniku, je izbruhnil v belokranjski vasi Zaluko strahovit požar. Goreti je začela hiša kmeta Jure Belaniča, od koder se je ogenj z bliskovito naglico razširil na celo vas. Slamnate strehe so bile na mah v objemu požara in ni minila niti ura, ko je bila cela vas spremenjena v žalostno pogorišče. Uničenih je bilo 32 kmetom več kot 100 poslopij. Rešiti niso mogli skoro ničesar. Prišli so ob vse, pohišstvo, obleko, živila in pa orodje ter mnogi tudi ob živino. Marsikatere mu so pogoreli tudi skromni prihranki težkega dela in žuljevih rok, tako da je postal tekom ene ure iz dobrega kmeta popoln berač. Juri Belaniču, v čigar hiši je ogenj izbruhnil, je zgorelo poleg vsega drugega tudi 150.000 dinarjev, ki jih je namenil za zidavo novega gospodarskega poslopja. Kako je pač ogenj nastal še niso mogli ugotoviti. Škoda je velikanska in je v prvem hipu niso mogli niti preceniti, ker so bili vsled nesreče vsi zbegani. Siromaki so potrebni nujne pomoči.

Bukev ubila drvarja. Drvar Ant. Rajšek iz vasi Verdrenga pri Kočevju je odšel v gozd podirati bukve s svojima dvema sinovoma. Ko so že blizu končali delo in se spravili nad zadnjo bukvo, je ta padla tako nesrečno na starega Rajšeka, da mu je zdrobilo lobanjo in polomilo vse kosti. Sinova sta mrtvega očeta odnesla domov, da ga še enkrat vidi devetero nesrečnih otrok.

Novice

Novi patrijarh srbske pravoslavne cerkve. Nj. Vel. kralj je imenoval izmed treh predlaganih kandidatov skopskega mitropolita Varnavo za novega poglavarja pravoslavne cerkve v Jugoslaviji.

Major Colarič — umrl. V Ljubljani je umrl v petek dne 11. t. m. ustanovitelj in častni predsednik »Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne«, major v pokoju, g. Martin Colarič. — Pokojni je bil nadvse simpatična osebnost, vnet zagovornik pravic vojnih vdov in sirot ter predstavnik vojakov iz svetovne vojne. — Menda ni bil postavljen noben spomenik padlim vojakom v Sloveniji, kjer ne bi bil nastopil kot slavnostni govornik major Colarič in vsako leto, od ustanovitve Zveze vojakov iz svetovne vojne, smo ga videli na Brezjah, ko je govoril desetstičim možem one lepe vzpodbujajoče besede. Tudi letos bi jim govoril, ali smrt je hotela drugače. Pokopali so ga ob ogromni udeležbi v nedeljo 13. t. m. Ohranjen mu bo trajen spomin.

Gospod minister trgovine in industrije Juraj Demetrovič, častni predsednik jubilejnega vzorčnega velesejma v Ljubljani, Pred nekaj dnevi je gospod minister ljubeznivo sprejel deputacijo, ki mu je predložila prošnjo, da prevzame mesto častnega predsednika ljubljanskega velesejma. Gospod minister je sprejel mesto in obljubil, da se udeleži otvoritve jubilejne prireditve osebno.

Občni zbor ljubljanske borze se vrši dne 5. maja t. l. ob 16. uri v borznih prostorih v Ljubljani.

Deputacija kmetov iz ljubljanske okolice, sestojča iz 45 mož, med temi 9 okoliških županov, se je zglasila v ponedeljek, 14. t. m. pri ljubljanskem županu g. dr. Pucu v zadevi z novim mestnim proračunom povišane uvoznine, zlasti na mleko. Deputacija je zahtevala popolno odpravo uvoznine na mleko ter ublažitev užitnine na druga živila. Gosp. župan je deputacijo prijazno sprejel in ji obljubil, da se bodo želje okoliških kmetov po možnosti upoštevale ter da bo vse njene predloge in želje predložil finančnemu odboru občinskega sveta. Deputacija je izjavila, da bo počakala do velikonočnih praznikov na ukrepe finančnega odbora in če do tedaj ne bodo zahteve uvaževane, bodo kmetje prisiljeni povišano uvoznino in užitnino prealiti na konzumenta, ker ne morejo kmetje prenesti zmanjšanje dohodkov že itak nerentabilnega kmetskega gospodarstva.

Avtobus povozil otroka. V Primskovem pri Kranju je povozil preteklo soboto avtobus Jezersko — Kranj 6 letnega dečka, sina čevljarskega mojstra Antona Pelko. Ravno v trenutku, ko je privozil avto izza ogla Pelkove hiše, je skočil nesrečni otrok čez cesto, tako da so ga kolesa zagrabil in mu popolnoma zmečkala glavo. — Otrok je bil takoj mrtev.

Most med Beogradom in Zemunom. — Beograd dobi torej v najkrajšem času dve velikanski zgradbi, ki bodeta po svoji obsežnosti in tudi stroških največji v naši državi. To bodeta mostova Beograd—Pančevo in pa Beograd—Zemun. Dočim se dela prvega mostu že bližajo koncu in ga grade Nemci na račun vojne odškodnine, so bila te dni oddana dela za drugi most neki francoski in neki nemški tvrdki, kot najcenejšima ponudnikoma. Most med Beogradom in Zemunom čez reko Savo bo služil voznemu in tramvajskemu prometu ter za pešce. Dolg bo 757, širok pa 18 metrov. Most mora biti zgrajen v 38 mesecih. Skupni stroški so določeni na Din 179.896.175. Novi most bo nosil ime Nj. Vel. kralja.

Samo tako se lahko nekaj doseže. Zagrebški gostilničarji so imeli v torek, dne 8. t. m. sejo, na kateri so proglasili bojkot vseh domačih pivovarn. Zahtevali so tudi znižanje uvozne carine na inozemsko pivo. Vse jugoslovanske pivovarne so kartelirane (združene) in razdeljena v interesna področja. Carine znašajo brutto za netto 1101.60 dinarjev. Zagrebške pivovarne računajo za hl piva 728 Din. Od tega odpade 220 Din na mestno, banovinsko in državno trošarino. Cena pivu znaša torej 508 Din. Puntigamsko pivo, vagon dostavljen v Zagreb, stane 376 Din. V to ceno je vračunana vrnitev sodov. Plzensko in Budjejevičko pivo stane 288 Din, prevoz 183 Din, tako da stane v Zagrebu 471 Din. Torej je za 36 Din cenejše od zagrebškega. Na zborovanju so dali vsem pivovarjem ultimatum do 25. aprila do 12. ure, do katerega časa morajo znižati cene za 200 Din pri hektolitru. V nasprotnem slučaju bodo vsi gostilničarji v Savski banovini prenehali točiti pivo. Tudi slovenski gostilničarji bi morali tako postopati.

Zadruga malih in srednjih mlinarjev. Izmed vseh obrti je v današnji krizi brez dvoma mlinarska najbolj prizadeta. Cene žitu so zadnja leta tako padle, da zasluži najboljši mlin dnevno jedva toliko, kolikor zasluži mali obrtnik. Star običaj je še vedno v navadi, da pobirajo mlinarji za svoje delo »merice«, ki so ravno v tej krizi za mlinarje skrajno neugodne. Kjer meljejo mlinarji za plačilo, je variacija cen za nje brezpomembna, ker on redno zasluži to, kar mu za delo pritiče. Vse te okolnosti so dale povod razumnejšim mlinarjem, da so začeli misliti na zadrugo, ki naj bi zlasti v takih okoliščinah pomagale šibkejšim mlinarjem do obstanka in razvoja. Minulo nedeljo je bil v Zagrebu ustanovni občni zbor take zadruge, katerega so se udeležili interesenti cele kraljevine. Član zadruge lahko postane vsak samostojen mlinar, ki plača vpisnino po 100 Din in zadružni delež po 3000 Din. Deležev ima lahko en član več, ima pa le samo eno glasovalno pravico. Zadružni delež se lahko odplačuje v mesečnih obrokih po 100 Din. Zadruga bo pričela poslovati takoj, čim bodo zadružna pravila oblastveno odobrena. Do zadružnih udobnosti bodo imeli pravico izključno le člani.

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO
PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR:

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOSKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA SIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, ČEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA ZA VODO

Mature na srednjih šolah. — Po novem pravilniku o polaganju mature odpade na realnih gimnazijah izpit iz latinščine, na humanističnih gimnazijah pa izpit z matematike.

Italija za vojno letalstvo. V letošnjem ital. drž. proračunu znaša postavka za vojno letalstvo 700 milijonov lir. Minister za letalstvo Balbo je ob priliki sprejetja tega proračuna izjavil, da se bo v najkrajšem času zvišal na 1000 milijonov lir (ena milijarda), ker mora biti Italija pripravljena za vsak slučaj. Te številke govore pač jasnejšo besedo, kakor razorožitvena konferenca v Londonu.

Pridobivajte člane Kmetijski Matic!

Vsi vi cenjeni odjemalci, ki ste nas že obiskali, ste glasne priče o izredni dobri kvaliteti in nizki ceni čevljev znamke „STANDARD“

Priče ste, da je bila zadnje dneve naša prodajalna vedno polna in smo bili prisiljeni naprositi državno varstvo, da je pri vходу napravila vrstni red, da ni bilo poslovanje moteno.

Pohitite, bližajo se dnevi velikonočnih praznikov, da ne bo v prodajalni na Veliki petek in soboto prevelik naval, Vam priporočamo, da se čimprej odločite, nas posetiti.

Izredne nizke cene veljajo samo še ta teden, in dokler traja zaloga, ki se je že očitvidno zmanjšala.

Otroški v raznih barvah in lak . . . od Din 40.- do 70.-	Moški polčevlji, črni od Din 140.- do 180.-
Ženski črni ali rjavi od Din 100.- do 140.-	Moški polčevlji, rjavi in komb. od Din 150.- do 200.-
Ženski na špango, komb. usnje . . . od Din 150.- do 190.-	Moški razni, moderna oblika od Din 170.- do 210.-
Ženski razni, moderna oblika . . . od Din 160.- do 200.-	

Poleg teh vrst razprodajamo še razno obutev po izredno **nizki ceni,** ker je v našem interesu, da se **vsakdo** s to velikonočno prodajo okoristi.

To priliko Vam nudi samo naša

Detajlna prodaja čevljev znamke „STANDARD“ tov. Carl Pollak d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 23, na dvorišču.

Krogla v glavi. Na policijsko stražnico v Ljubljani je prišel pretekli teden mlad fant in izjavil, da ima kroglo v glavi. Po nesreči se je menda ustrelil v glavo in krogla mu je običala za črepinjo. Pokazal je veliko krvavečo rano na glavi v dokaz resničnosti svoje izpovedbe. Policija mu je odvzela revolver ter so ga z rešilnim vozom odvedli v bolnico.

Vatikan gradi radio postajo. Tudi papež bo zgradil v svoji državi radio postajo. Otvoritev postaje bo izvršena že letos 29. junija. Ob tej priliki bo papež poslal celemu krščanskemu svetu posebno mirovno poslanico in pozdrav vladarjem držav.

S podmornico tihotapijo alkoholne pijače v Ameriki. Odkar vladajo v Ameriki pristaši suhega režima in je uveljavljen prohibicijski zakon, se je razširilo tihotapstvo alkoholnih pijač do take mere, da je postalo to eno najdonosnejših podjetij. Iznajdljivost tihotapcev je naravnost občudovanja vredna, kaka sredstva in načine vporabljaajo za svoj dobičkosen posel. Nedavno so odkrile ameriške oblasti podmornico, ki je izkrcala na ameriški obali za 500.000 dolarjev alkoholnih pijač. Tihotapsko robo so dovažali iz Južne Amerike in Mehike. Podmornica je last bogate ameriške delniške družbe, preje pa je bila v službi nemške vojne mornarice. Znano je, da se v Ameriki še ni nikoli popilo toliko alkoholnih pijač, kakor sedaj, ko je prepovedano piti.

Nemški vojaki obišečejo francoska bojišča. Nemško društvo »Reichsbanner« pripravlja velik izlet vojakov iz svetovne vojne, ki bodo obiskali bojna polja na Francoskem. Priglasilo se je že nad 10.000 mož. Ob tej priliki hočejo vprizoriti velike manifestacije proti vojni. Predsedstvo teh manifestacij bo prevzel francoski zunanji minister Briand.

Čateško prostovoljno gasilno društvo ima na sv. Florijana dan, 4. maja ob 10. uri na prijaznem Zaplazu sv. mašo. K počastitvi društvenega patrona so vabljeni tudi druga sosednja društva. Po maši bo prijateljski sestanek pri g. načelniku Antonu Urbančiču na Čatežu pri Veliki Loki, kjer se bo točilo društveno domače vino in bo poskrbljeno za mrzel in gorak prigrizek. Pridite vsi! Na pomoč!

Fašizem in kmetje. Na zadnjem zasedanju velikega fašističnega sveta v Rimu je bil eden glavnih predmetov v razpravi preteča kriza italijanskega poljedelstva in to zlasti gornjeitalijanskega. Storjenih je bilo več sklepov, ki naj krizo odstranijo, ali vsaj omilijo. Zanimivo je to, da mora Italija veliko kmetijskih pridelkov uvažati, tako posebno pšenico in živino in bi človek pričakoval, da najdejo domači kmetijski pridelki zlahka svoje

ga kupca. Vendar vidimo, da tudi v takih državah preživlja kmetijstvo svoje težke čase.

Opozorilo. Ker se glede na nedavne časopisne vesti, da je imetnik tvrdke Zumbulović iz Beograda preveden v zapore deželnega sodišča v Ljubljani, ponovno dogaja, da prihajajo od imenovanega oškodovane stranke iz najrazličnejših delov Slovenije osebno k podpisnemu sodišču prijavljat svoje tozadevne zahtevke, se vsi intereseenti opozarjajo, naj se tozadevno obračajo s svojimi prijavitmi na svoja pristojna sodišča ali pa naj pošljejo pismene prijave temu sodišču.

Nadlega kobilic v Egiptu. V Egiptu so se pojavile ogromne množine kobilic, ki se vale kakor oblaki s kraja v kraj. Ko so letele nad mestom Kairo, so ga popolnoma zasenčile. V strahu, da popolnoma uničijo žetev, je vlada razpisala velike nagrade za pokončavanje golazni.

Nakup konj za našo vojsko. Po odredbi ministra vojske in mornarice bo vojaška uprava nabavila za potrebe vojske 1340 konj.

Bankir Zumbulović v ljubljanskih zaporih. Beograjska policija je pripeljala v zapore ljubljanskega deželnega sodišča bivšega bankirja Jakoba Zumbulovića, ki je imel pred leti svojo centralo razpečevalnice srečk in drugih vrednostnih papirjev v Beogradu, podružnice pa v Ljubljani, Splitu in Zagrebu. Lani je Zumbulović likvidiral svoje podjetje, toda na ljubljansko državno tožiteljstvo so neprestano prihajale nebrojne ovadbe radi raznih nerednosti s srečkami, zlasti z obveznicami vojne škode. — Zumbulović je spravil v Sloveniji v promet približno za 10 milijonov Din srečk na obroke. Stranke so podpisavale naročilne liste ter v redu plačale vse obroke. Ko so obroke plačale, bi morale dobiti originalne obveznice, toda na pismene zahteve sploh ni odgovarjal. Šele po vloženih tožbi je poslal strankam obveznice vojne škode. Pri državnem tožiteljstvu je doslej vloženih približno 25 ovadb.

Novo lokomotive. Iz Nemčije smo dobili te dni 8 novih lokomotiv na račun reparacij (vojne odškodnine). Tri lokomotive so za brzo vlake, a pet za tovarne. Vseh osem lokomotiv pa je dobila beograjska železniška direkcija.

Novo strojne puške. Časopisi poročajo, da so pričele ameriške tovarne za orožje izdelovati strojne puške, ki morejo izstreliti 800 nabojev v eni minuti na daljavo 15 km. Najbrže tudi to v znaku razoroževanja.

Predsednik latiške republike. Za predsednika latiške republike je bil izvoljen voditelj tamošnje kmetске stranke Albert Kwezcis, doslej predsednik apelacijskega sodišča in podpredsednik parlamenta.

- Sejmi.
- 20. aprila: Sv. Tilen.
 - 21. aprila: Radeče pri Zidanem mostu, Leskovec, Murska Sobota.
 - 22. aprila: Motnik, Novo mesto, Ptuj, Tur-nišče.
 - 23. aprila: Fram.
 - 24. aprila: Šofja Loka, Podšentjur, Pla-nina, Radovljica, Črni vrh, Žužemberk, Nova cerkev, Hoče, Št. Jur o. j. ž., Št. Jur pri Hra-stovcu, Št. Jur pri Svečini, Kaniž, Laško, Zdole, Mozirje.
 - 25. aprila: Bučka, Grosuplje, Hotovlje, Mozelj, Št. Jur pod Kumom, Kostrivnica, Sv. Jur ob Taboru, Lorbek, Oplotnica, Dobova, Beltinci.
 - 26. aprila: Kozje.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din 13-50
1 švicarski frank	Din 10-90
1 angleški funt	Din 275-30
1 ameriški dolar	Din 56-50
1 francoski frank	Din 2-22
1 češkoslov. krono	Din 1-68
1 italijansko liro	Din 2-97

Kmetški gospodarji in kmetске gospodi-nje! Kupujte svoje potrebščine manufaktur-nega blaga pri zanesljivi domači tvrdki Fr. Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15, pri Nun-ski cerkvi. — Tam kupite dobro in poceni!

Denar naložite
najbolje in najvarneje pri domačem savodu

KMETSKI

HRANILNI IN POSOJILNI DOM
V LJUBLJANI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ul. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, proti trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rento.

Stanje vlog okroglo 30.000.000 Din
Rezerve nad 500.000 Din

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru

Gospodarstvo

Licencovanje bikov v novomeškem srezu. Licencovanje bikov v novomeškem srezu se je vršilo dne 31. marca v Novem mestu za novomeški sodni okraj, 1. aprila v Trebnjem za trebanski in 2. aprila v Žužemberku za žužemberški sodni okraj. Licencovanih je bilo v Novem mestu 32 bikov, od teh nepotrjenih 5. V Trebnjem 27 bikov, od teh nepotrjenih 3 in v Žužemberku pa 15 bikov; nepotrjenih 2. Največ točk so dosegli v Novem mestu sledeči lastniki bikov: 1 bik kmetijske šole na Grmu najvišje število točk 30, drugi bik iste šole 29 točk, 1 bik Ivan Žefranč iz Gotne vasi, 1 bik Ivana Nardina iz Sel pri Toplicah po 29 točk; biki: Rodič Neže iz Tomažje vasi, Jakše Jere iz Orehovice, Pavlič Antona iz Orehovice in Zagorc Franca iz Smolenje vasi so dosegli po 27 točk. V občje je bil material še dosti dober. V Trebnjem je dosegel bik Franc Kolenca iz Gor. Ponikve 27 točk. Tamonjši biki so bili primeroma najslabši, slabo negovani in krmljeni. V Žužemberku je dosegel župana Ivana Šinkovca iz Ambrusa 1 bik 30 točk in je to najtežji bik v okraju, ki tehta 820 kg. Biki Mihe Mirtiča iz Dvora, Karola Gnidovca, dekana v Žužemberku in Ivana Šinkovca iz Ambrusa so dosegli po 28 točk. Material je bil primeroma najboljši, izravnani v barvi in obliki, dobro negovani in krmljeni. Občini Žužemberk manjka znatno število bikov. Šinkovec iz Ambrusa ima še 4 biki montafonce v hlevu, ki so dobri za pleme in jih proda. V občje je Šinkovec najboljši in največji bikorejec v okraju.

Marihorski sejem 8. t. m. Prignanih je bilo 25 koni 26 bikov 150 volov, 309 krav in 8 telet: skupaj 518 glav. Cene so bile sledeče (vse za kilogram žive teže): debeli voli 8-50 do 9 Din, poldebili voli 8 do 8-50 Din, plemenski voli 7 do 8 Din, biki za klanje 9-50 do 10 Din, klavne krave debele 8 do 10 Din, plemenske krave 7 do 8 Din, krave za klobasarje 5 do 6 Din, mlada živina 7 do 8-25 Din. — Prodanih je bilo 285 glav, od teh za izvoz v Avstrijo 38. — Mesne cene pa so bile sledeče: volovsko meso I. 18 do 20 Din, II. 16 do 18 dinarjev, meso od bikov, krav, telic 10 do 14 dinarjev, telečje meso I. 20 do 25 Din, II. 16 do 18 Din, svinjsko meso sveže 15 do 28 Din za kilogram.

Razvoj zračnega prometa. Angleška letalska družba »Handleypage« je zgradila 8 novih potniških letal, ki bodo vzdrževali zračni promet med Londonom in Parizom. Vsako letalo ima prostora za 40 potnikov. Letala so zgrajena ognjevarno ter imajo posebne prostore za kadilce. Na vsakem letalu bodo pritrjeni 4 motorji, ki bodo proizvajali dvatisoč konjskih sil. To so sedaj največja letala za redni zračni promet.

Za povzdigo kuncereje.

Pred kratkim se je vršil II. občni zbor odseka za rejo kuncev Kmetijske družbe v Ljubljani. Navzočih je bilo 49 ljudi. Predsednik Hudales je pozdravil vse navzoče, posebno gosp. nadv. Rohrmanna kot zastopnika Kmetijske družbe, ter je otvoril občni zbor. Sledilo je tajniško poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, ki izkazuje 16 odborovih sej, 1 zborovanje, 1 glavno in 1 pokrajinsko razstavo ter 1 celodnevni tečaj. Dopisov je došlo 154, izdanih pa je bilo 794. Članov 172. Pri tajniškem poročilu se je razvila debata o cenah kuncev ter je občni zbor določil za leto 1930 cene posameznim pasmam, ki veljajo le za članstvo. Cene se objavijo v »Kmetovalcu«. Tajniško poročilo je bilo soglasno odo-

Gospodarij, gospodinje!

Velika izbira
za moške in
ženske!

Najnižje
cene!

Oglejte si veliko izbiro!

Pri nakupu blaga za obleke, perila, posteljnino i. t. d. se obrnite zanesljivo na domačo tvrdko

FRANJO NOVAK

LJUBLJANA, Kongresni trg 15
poleg Nunske cerkve

breno, istotako tudi blagajniško, ki izkazuje 1652 Din dohodkov ter 1053 Din stroškov.

Odsek poseduje poleg tega 11 Castorex in 1 vzorec razstavne kletke. Preglednika računov sta izjavila, da sta našla račune v redu in sta predlagala absolutorij, kar je bilo soglasno sprejeto.

Glede spremembe pravil je predlagal g. nadv. Rohrmann, da se ta zadeva zaenkrat umakne z dnevnega reda. Sprejet je bil predlog dr. Jenka, da se uredi samo zadeva glede članarine. Občni zbor je nato določil za leto 1930 letne članarine 30 Din. Odsek si pridrži 10 Din, 20 Din pa plača družbi za glasilo. Kdor je že član Kmetijske družbe, plača odseku samo 10 Din letne članarine. Za vse pa velja enkratna vpisnina v znesku 10 Din.

Razvila se je debata o zaprošeni prilogi h »Kmetovalcu«, o kateri se je občni zbor soglasno izrekel, da nam je neobhodno potrebna. Zadevna prošnja je že vložena pri glavnemu odboru.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor gg.: Hudales, dr. Jenko, dr. Dular, Kregar, Lenardič, Kuhar, Mejač, Majhen, Plevčah in Inkret. Za preglednike računov gg.: Gril in Smuk. Na prvi seji se konstituira odbor.

Pri slučajnosti se je razvil razgovor o II. razstavi. Tajnik je predložil natančna navodila glede razstave, ki so bila soglasno odobrena. H koncu je g. načelnik priporočal, da se članstvo udeleži razstave korporativno in je z zahvalo na navzoče zaključil občni zbor.

Zalaganje vojaštva z kmetijskimi produkti.

Težko vnovčenje poljedelskih produktov in splošna agrarna kriza nam v marsičem odpira oči. Tako nam tudi tu pokaže novo pot, po kateri bi bilo treba, da se vsaj za korak potisnemo naprej.

V Dravski banovini imamo več vojaških garnizij. Prehrano za to vojaštvo oskrbujejo privatni zakupniki, ki delujejo kot deluje pač vsak trgovec. Tam kjer vidi, da je ceneje tja gre in kupi. Stremljenje za povzdig kmetijstva v posameznih banovinah bi moralo iti za tem, da bi se potrebe za vojaško prehrano nakupovale v onih banovinah, kjer se nahaja vojaštvo.

Le oni predmeti, katerih v banovini ni, oziroma so v taki meri, da ne zadostujejo celokupni prehrani, naj se uvažajo iz drugih krajev.

Za uspešno in redno dobavo je pa potreben pripraven aparat, oziroma organizacija, ki sprejema nase vse obveze in dolžnosti tega posla. Izvedba organizacije ni težavna, glavno je pač, da je ta podprta tudi od merodajnih ustanov, oziroma ljudi, ki jim je poverjena skrb za kmetijstvo. Treba je vprašanje natančno proučiti ter poiskati vse možnosti, ki bi dovedle do uresničenja tega načrta.

V marsikaterem pogledu bi stvar bila koristna, predvsem bi donajala koristi kmetu, ker ves dobiček take dobave bi ostal v rokah

organizacije, torej kmeta samega. Denar bi se nadalje uporabljal v prosep kmetijstva bodisi v eni ali drugi obliki.

Po drugi strani bi vojaška uprava imela to prednost, da bi ji zadostoval en dobavitelj, oziroma ena organizacija — zadruga.

Za izvedbo tega ni potreben bogvedi kako velik kapital, ker dobave vojaški upravi se vrše itak proti jako kratkoročnem kreditu, oziroma izplačuje se navadno na roko, a ostarek ob zaključku meseca, oziroma v določenem roku.

V ta namen bi se morala ustanoviti zadruga, ki bi zavzemala celo našo banovino. — Ker pa že imamo tu Kmetijsko družbo z njenimi podružnicami, bi stvar bila mnogo enostavnejša, kot nanovo ustanavljanje zadruga. Aparat je že tu, treba je samo najti možnosti, ki vodijo do uresničenja. Dobro bi bilo, da bi se k tej stvari oglasili tudi drugi. Stvar je resna in bi mnogo koristilo zadržni misli in olajšanju kmetijske krize pri nas.

Treba je računati, da imamo tu stalnega in močnega dobavitelja, pri katerem se ni treba bati, da bi kupčija spodletela, po drugi strani bi pa vojaška uprava dobivala blago naravnost iz prve roke brez posredništva.

S tem, da bi dosegli to in uresničili misel, naredili bi korak naprej do velikega združnega snovanja. Bilo bi to predvsem v korist kmeta, ki bi dobro vedel kam naj se obrne, ako ima eno govodo več v hlevu, in kje naj ponudi svoj krompir brez strahu, da bi se mu bilo bati, da bo nasamarjen.

S tem bi postavili v direkten stik dve naši največji sili: Kmeta, osnovo naše države, in našo vojsko, branitelje naših mej.

G. Gomišček.

RADIO-LJUBLJANA.

PRAKTIČNI POMEN PRENOSA SLIK.

Na kako različnih poljih se lahko uveljavi radijska tehnika s svojimi najnovjšimi izumi, nam dokazujejo slučajji iz vseh delov sveta. Kako se je naravnost sijajno obnesel prenos slik na Kitajskem v panogi, ki je pri nas rešena popolnoma na drug in enostaven način! — Kitajska pisava obstoja, kakor znano, iz več nego 10.000 različnih znakov, tako da o telegrafiji teh znakov radi ogromnega števila ne more biti govora. Prav tako je nemogoča fonetična transkripcija govornega jezika in zato se je telegrafija na Kitajskem posluževala doslej edino možne, a drage in zamudne metode. Ako je kdo želel telegrafirati kitajski tekst, so tekst najprej prevedli v kak drug, splošno znan jezik (angleščino), telegrafirali nato v tem jeziku in na sprejemni postaji telegram zopet prevedli na kitajščino, nakar ga je šele dobil prejemnik. Da je bil ta način sila drag in zamuden, je jasno, vrhu tega pa so še pri prevodih rade nastale napake in netočnosti.

Vse te neprilike pa je sijajno odpravil moderni radijski prenos slik. Celotran telegramov, pisanih s kitajskimi znaki, sedaj fotografirajo, brezničnim potom oddajo sprejemni postaji, ki prejme v par minutah čisto in jasno reprodukcijo cele fotografije. Na ta način je odpadlo dvojno prevajanje in izključene so vse netočnosti.

Postaja Društva narodov. Nedavno so razpravljali odposlanci švicarske vlade in zastopniki glavnega sekretarja Društva narodov v Ženevi o novi postaji, ki naj o njej razpravlja septembersko zasedanje Društva narodov. Postaje naj bi v normalnih časih izkoriščala švicarska društva Radio-Suisse, v slučaju potrebe pa bi bila na razpolago izključno Društvu narodov.

**Laneno
olje
Firnež
Emajlne in
ostale lake
Oljinate
barve**

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Novl-Sad Lastnik: Franjo Medić

**Po vseh krajih
iščemo**

moške in ženske, kjer
imajo svoj poklic in
bivališče. Dnevni za-
služek 250 dinarjev
Prijaviti se

»TEHNA«, Ljubljana,
Mestni trg 25/1.

Znamka za odgovor

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke

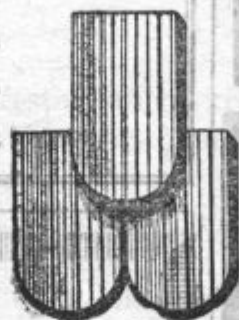
»Centra«

Trgovina šivalnih strojev

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

OPEKO IN STREŠNIKE

vseh vrst za zida-
vo hiš, iz znanih
karlovskih opekarn

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah,
samo

»Ekonom« generalno zastopstvo
za Dravsko banovino
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Zdrava vinska trta, velika korist!

Zato rabite za škropljenje samo pravo

angleško modro galico

garantirano 98/99 %no

Zahtevajte in ne rabite druge!

Znak na vreči:

„Mackechine“ ali „Maple“

**Gospodarji! Gnojite z
APNENIM DUŠIKOM**

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

**Kmetje,
kmetice!**

Podpirajte trgovce,
ki oglašajo v
našem listu!

L. MIKUŠ
Ljubljana, Mestni trg 15
Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Gotanovljeno
1839

ZA SKUPNO GOSPODINJSTVO.

Izobražen vdovec 57 let star, s premoženjem v letovišču, išče sposobno gospodinjstvo, prijetne zunanosti in dobrega značaja. Poznejša ženitev ni izključena. Cenj. ponudbe s sliko je poslati na Upravo »Kmetijskega lista« pod šifro »Prijeten dom«.

Vinogradniki!

Za uspešno pobiranje boleznih vinskih
trte uporabljajte zajamčeno 98/99 %no

modro galico „Marengo“
ki je najboljša.

Po analizi kemičnega
instituta v Zagrebu je
galica „Marengo“
98,99%no.
Posilite na vrhovno znamko!

Glavno zastopstvo: Z. A. FISCHER,
Zagreb, Hatzova ulica broj 10.

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI

EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj
nižja cena, kakor tud
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Veščina garancija!
Pouk v voženju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO

se dobi samo pri

M. Težaku, Zagreb, Gundulićeva ulica 13,
v kanticah od 5 kg in stane ena kantica s poštnim po-
vzetjem Din 125.—

To olje je nesporno najuspešnejše sredstvo za krmljenje
slabotne in zahirane živine in sicer radi bogate vsebine
na vitaminu A in posebno radi vitamina D, ki ga v no-
benem drugem krmilu ni.

Pacijent: *Kam naj grem, gospod doktor,
da ozdravim želodec in uredim
prebavo?*

Zdravnik: *V Rogaško Slatino!*

*Tozadevni prospekti se dobe pri ravnateljstvu zdravi-
lišča, kakor tudi v vseh pisarnah „Putnika“. V času
izven glavne sezone izredni popusti! Igra vojaška
godba! Direktne železniške zveze!*

Za travnike in deteljišča uporabljajte

SUPERFOSFAT,

a za vinograde, krompir, koruzo in povrtnino je najbolje
polno gnojenje, katero se izvrši v obliki mešanice

KAS

ali

»Herkules« (organski KAS)

Superfosfat, mavec, Herkules, kakor tudi vsa ostala umetna
gnojila nudi po najpovoljnejši ceni

»FOSFAT« D. D.

za promet in trgovino z umetnimi gnojili

ZAGREB, Mažuraničev trg 4

Brzjavljavi: Fosfat-Zagreb

Telefon: 29-13

**Vsa pojasnila brezplačno. ... Zastopstva
v vseh večjih mestih**

Modro galico,

najboljše kvalitete garantirano 98, 99% nudimo pri odjemu
celega vagona franko vsaka postaja v Dravski banovini po
ceni Din 7.80 za kg. Pri odjemu na drobno Din 8.—
za kg franko skladišče Ljubljana. »EKONOM«, Ljub-
ljana, Kolodvorska ulica 7.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Kandiji v lastni hiši.

Ustanovljena leta 1898.

Ustanovljena leta 1898.

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost, izplačuje
točno. -- Rentni davek plačuje sama iz svojega.